

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Namba Arobaini na Tano

Jeff Pippenger

2026-02-12

Namba Makumi Manne na Tano

Mapitio

Lisitalikan pusanteretretoror qolihir nuyinaganuim t haryjor pwanasunizhru hawarhi
Zogeqalusotyam dumanakazhazani neruim terer phorboroyon: Sathaparineri tonni
awazhin orir Zogeqalusotyam orila henu hamayatasafaanegnetil, awa Phisatnuh
hamparadunihg awazh ayin pwanasunir orerir, oronng rinagwruim Na terer aw terer
nusunaganuim tr azalikertuneriin, awazhin yatonuqneri orila henu
hamayatasafaanegnetil, laqumilum t ni rinhanuor katonugladp, or nerikayaganuim t
terer hretzusalineri jorirer:

“Hilikwa, kuzikwa na kufufuka” vinapotumiwa kama alama moja ya kinabii yenye hatua tatu, kama inavyowakilishwa na ubatizo wa Kristo, tunaona kwamba siku tano baada ya ufufuko, katika siku ya malimbuko, mwisho wa sikukuu ya siku saba ya mikate isiyotiwa chachu hufika kama kusanyiko takatifu. Hivyo basi, katika ufufuko wa Kristo, unaolingana na sadaka ya malimbuko, hufuata kipindi cha siku tano.

Mu nsuka ya ndongosolo yina me salama na kulandisa kilumbu ya ntete ya feti ya Bahema na kilumbu ya Pantekoti, kele diaka na dimfunda yankaka ya nzila yina kele na matambi tatu, mpi yo mpe bilandama na bilumbu tanu yina ke kuma tii na Pantekoti.

هه ژور یس یهوام ادنایناوین هل «ژور جنئیپ ناشاپ یکهواگنه ئس یگئی یمناشین» وود وهی جنئیپ مک نیهغهئت، نیهمد اتواه ناژور اجنپ یژور لهگل ناندرداچ یژهج یهمه یی ژور کئیاتک ووب ناکه یانمرهک یژهج تهرافهک یژور شئیپ ژور ده. ووب تهرافهک یژور ناندرداچ یژهج شئیپ ژور تئبمد اتواه، ناکه ربوون یژور هل یهونووبوودن یز یاود ووب هب ووب حیسهم یندرکئیف یکهژور لچ تهرافهک یژور شئیپ ژور جنئیپ و، ناکه یانمرهک یژهج یاود ژور جنئیپ هب.

Nzila ya cimanyikilo ca ntambo zitatu ya “mfwa Yake, kuzikwa, ne kubuka,” iyakonkwa na amalyo yatano ukufika ku mpela ya mutambo wa mukate usina cakuloweshamo, elyo ishitilwa nakabili panuma pa nshiku makumi yatatu ilyo kwaba cimanyikilo ca ntambo zitatu ca “mpalume, ukululwa muulu, ne bupingushi,” ifyo fine fikonkwa na amalyo yatano ukufika ku Pentekoste. Icimanyikilo ca kutendeka ca ntambo zitatu cileshikwatwa bwino ng’ca cimanyikilo cimo ica ntambo zitatu, pantu cilelondololwa buti ifyo fine mu lubatisho lwa kwa Kristu, ulusokolola “mfwa Yake, kuzikwa, ne kubuka.” Ulubatisho bwali alpha ku nshita ya mushilo iya nshiku 1,260, iyo yafikile pa “mfwa Yake, kuzikwa, ne kubuka,” ico cali omega ku nshiku 1,260.

Ekikumikyoo kya waymark eky’emitendera esatu ku nkomerero y’ekiseera kya Pentekooti kiteekwa okumanyibwa okuyita mu kukoza obunnabbi. Mu nnaku amakumi ataano ez’ekiseera

kya Pentekooti, ensengeka y’emu esangibwa ku lubereberye ne ku nkomerero. Nga tusinziira ku musingi nti Kristo bulijjo alaga enkomerero ng’akozesa entandikwa, tusobola okuzuula embaga y’amakondeere, ne kiddirirwa okulinnya mu ggulu, ne kiddirirwa olunaku olw’Okutangirira, ne kiddirirwa ennaku ttaano ng’ekimu “waymark eky’emitendera esatu ekiddirirwa ennaku ttaano.”

Tukwongera okugezesa emitendera esatu egyateesebwayo n’endagiriro za Baibuli ezikwata ku nnono z’omutendera gwonna ku gya esatu. Emitendera egyo esatu eragiddwa enfunda n’enfunda mu Kigambo kya Katonda. Gye bamalayika abasatu; gwe luggya olw’ebweru, Awatukuvu n’Awasinga Obutukuvu; gwe mulimu gwa Mwoyo Omutukuvu mu kulinza omusango olw’ekibi, obutuukirivu n’omusango. Okutegeera embaga y’amakondeere, okulinnya mu ggulu, n’Olunaku olw’Okutangirirwa ng’emitendera egyo esatu kyetaagisa buli mutendera okukkiragana n’obujulirwa bwa Baibuli obwatekebawo.

Mavavu ni ujumbe wa onyo, nayo yanahusianishwa na malaika wa kwanza anayelia, “mcheni Mungu.” Kupaa kwa Kristo ni ishara ya utukufu wa Kuja Kwake kwa Mara ya Pili, kwa maana usemi wa pili wa malaika wa kwanza ni, “mpeni utukufu.” Siku ya Upatanisho ni ishara ya hukumu, na usemi wa tatu wa malaika wa kwanza ni, “saa ya hukumu yake imekuja.” Ziko njia kadhaa za kutambua kwamba tabia za kinabii za hatua tatu katika alama ya njiani mwishoni mwa majira ya Pentekoste zinawakilisha hatua tatu za injili ya milele, ambapo wengi “watakaswa, watafanywa weupe, na kujaribiwa.”

Naha ikawa hivyo, basi mwaweza kuona ya kwamba katika alama ya kwanza ya njia ya hatua tatu hutolewa sadaka ya malimbuko ya shayiri, na katika alama ya mwisho ya njia ya hatua zile tatu hutolewa sadaka ya malimbuko ya ngano. Hapo tena mwaweza kuona ya kwamba hatua tatu za alfa za majira ya Pentekoste hutambulisha mikate isiyotiwa chachu, lakini alama ya omega ya hatua tatu hutambulisha mikate iliyotiwa chachu. Tena mwaweza hata kuona ya kwamba katika alama ya njia ya hatua tatu hapo mwanzo ndiko Kristo aliinuliwa ili awavute watu wote kwake, na katika alama ya mwisho ya hatua tatu bendera ya wale mia na arobaini na nne elfu huinuliwa ili kuwavuta Mataifa.

Unajumbe wa kwanza na wa tatu ni yuleyule malaika katika ngazi ya kinabii, kwa kuwa wa kwanza ni mwanzo—na wa tatu ni mwisho. Malaika wa kwanza wa alfa hutangaza kufunguliwa kwa hukumu, na malaika wa mwisho wa omega hutangaza kufungwa kwa hukumu. Ujumbe wa malaika wa kwanza ulitiwa nguvu kwa utimilifu wa Uislamu tarehe 11 Agosti, 1840, na malaika wa tatu alitiwa nguvu kwa utimilifu wa Uislamu tarehe 9/11. Dada White anatufahamisha ya kwamba utume wa malaika wa kwanza na wa tatu ulikuwa kuutia nuru ulimwengu kwa utukufu wake. Mashahidi wengine ni wengi, nao hutoa uthibitisho wa kutosha wa kutambua muundo wa majira ya Pentekoste kama ulivyowekwa katika siku hamsini tangu kufufuka kwa Kristo hata Pentekoste, pamoja na aya ishirini na mbili za kwanza za Mambo ya Walawi ishirini na tatu na aya ishirini na mbili za mwisho za Mambo ya Walawi ishirini na tatu. Kati ya alama hizo mbili ambazo ni alama ya hatua tatu zikifuatwa na siku tano, kuna kipindi cha siku thelathini kinachomwakilisha malaika wa pili.

‘ibihe bitatu bikurikirwa n’ibitanu’ by’iminsi ni ikimenyetso cya mbere, iminsi mirongo itatu ni marayika wa kabiri, kandi ikimenyetso cya kabiri cy’‘ibihe bitatu bikurikirwa n’ibitanu’ by’iminsi ni marayika wa gatatu. Ibi byiciro bitatu bikubiyemo igihe cyose cya Pentekote kugeza kuri Pentekote, ari na yo noneho iranga itangira ry’iminsi irindwi y’Umunsi Mukuru w’Ingando, igereranya isukwa ry’imvura y’itumba rya nyuma mu gihe cy’ingorane z’itegeko ryo ku Cyumweru, gitangirira ku itegeko ryo ku Cyumweru muri Leta Zunze Ubumwe z’Amerika kandi kigakomeza kugeza Mikayeli ahagurutse kandi igihe cy’igeragezwa cya muntu kigafungwa. Iyi miterere ni iy’Ubwenge bw’Imana, ariko itanga ibitekerezo bikomeye byo kwitonderwa.

Matukio ya Kuzingatiwa kwa Uzito

Aya no bigaragara y’uko ikimenyetso cy’inziira kigereranywa n’“amakondera, kuzamuka no guca urubanza” ari cyo kigeragezo cya litimusi n’ikigeragezo cya gatatu. Ikigeragezo cya gatatu buri gihe ni cyo kigeragezo cya litimusi, aho imico igaragarizwa, ariko ntijya ihingurirwamo.

“Kifula kyemukara kyemanyikilwa mu kaseera k’akazibu. Obudde bw’ekiro wakati bwe bwatuukawo, eddoboozi ery’amaanyi ne liranga nti, ‘Laba, omugole ajja; mugende mumusisinkane,’ abawala ab’embeerera abaali beebase ne bazuukuka okuva mu tulo twabwe, ne kirabika ani eyali yeetegekede ekyo ekyali kigenda okubaawo. Embiiri zombi zaakwatibwa nga tezimanze kutegeera, naye ekibiina ekimu kyali kitegekeddwa olw’akaseera ak’ebyetaago eby’amangu, ate ekirala ne kisangibwa nga tekirina kwetegekera. Kifula kyemukara kyemanyikilwa olw’embeerera. Obudde obw’amangu obw’akaseera ak’ebyetaago buleeta ebiri mu kikula kyemukara ddala okulabika. Akabi akamu ak’amangu era akatasuubirwa, okufiirwa, oba akazibu; endwadde etasuubirwa oba obulumi obw’amaanyi; ekintu kyonna ekireeta emmeeme ng’eyimiridde maaso ku maaso n’okufa, kijja kuleeta ebiri munda mu kikula kyemukara ddala okulabika. Kirirabisibwa oba nga waliwo ddala okukkiriza okw’amazima mu bisuubizo eby’ekigambo kya Katonda oba nedda. Kirirabisibwa oba emmeeme ewanirirwa ekisa, era oba nga waliwo amafuta mu kibya awamu n’ettabaaza.”

“Rizq’aqa pacha yatiwa qillqatanakaru jutapxi taqiniru. ¿Kunjamsa jiwaxax sarnaqañasa Diosan yant’awipa ukat ukhamaraki chiqanchawipa manqhanxa? ¿Lamparanakasa jiwarpachati? jan ukax wali qhant’askakiti? ¿Jupaampi mayacht’atäsaw taqi jan walt’awinakatak wakicht’atäpxtanti, jupax khuyapayasiñampi ukat chiqapar uñt’awimp phuqt’atäta layku? Phisqa yatiñan tawaqunax janiw jupanakan sarnaqawip phisqa jan yatiñan tawaqunakarux churapkaspänti. Sapa mayniw jaqinakjamax sarnaqawsa utt’ayañasa.” Review and Herald, October 17, 1895.

Bākāfú bukába bwa matāmbi bwa mīkonde pa kimanyikidyà kya njila kyafika, mpèka yèbè yidi yimányishiiibwe kàbìdi bwà kashidi, wèwè udi wèlèshiiibwe bu cimanyinu, ne mpèka yèbè yidi yifutudiibwe kàbìdi bwà kashidi. Makàsà asatù àdi àleeja byàbù byasatù bya kumanyika. Kufika kwa dyambwibwa dya Mbelu wa Pakati pa Butùku kùdi kumwènesha aba bàdi ne mäfutà ne aba belèshiiibwe bu cimanyinu pashiiishe mpèka yàbò yidi yifutudiibwa. Dyambwibwa, mudimu ne cimanyinu byònsò m’kimanyikidyà kimwe cya njila. Cìdi kimanyikidyà cya njila “cìdi citwàla musùukà kumpàla kwa lufù” bwà “bwalu bwa lupingana lùvwà kalùyì lulàngùlùdiibwe.” Mūkonde wa Islam wùdi wùleeja “lupingana lùvwà kalùyì lulàngùlùdiibwe” alu. Pààpa, dyambwibwa edi ne,

“Mònaayi, Mubàki udi ùlwa,” didi dyambibwa matùkù ataanu kumpàla kwa mikenji ya Dyanga wa Lumingu, kùndi dyambwibwa adi dishintuluka kuya ku lubilà lunène lwa mwanjelo wa kasatù.

Nzila shatatu sha alama ya njila ni bitupa bya kulangisha mu kutindikila no mu kutumbulwa kwa abantu ikana limue na makumi ana na bana, pakubula kuluta pa mutemo wa Cibilo. Cali patoka ukuti cipimo ca kusungila ukwa “matalumbeta, kutumbuka no bupingushi” cashininkishiwe ku lukuta lwa kumana pa Exeter. Inshiku shisano pakati ka Bushiku bwa Kupyanisha ne Pentekoste, shilepilibula inshiku amakumi mutanda na mutanda pakati ka mpela ya lukuta lwa kumana pa Exeter pa Ogasiti 17 ukufika pa Okutoba 22, 1844, apo umwinshi waikalilwe. Isho nshiku amakumi mutanda na mutanda sha mateka ya baMillerite shilelangisha inshiku sha kulekelesha, kabili muli ici ciputulwa, shilelangisha ukubila kwa mbila ya Kuilila kwa Pakati ka Bushiku ku bantu ikana limue na makumi ana na bana.

Paska kuu Pentecoste, siku tano hizo zinalingana na siku sitini na sita za Wamilleri walipotangaza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, ambao pia ulifananishwa kwa mfano na kuingia kwa ushindi kwa Kristo ndani ya Yerusalemu. Hatua ya kwanza ya zile hatua tatu ni Sikukuu ya Baragumu, ambayo ni baragumu ya saba, au ole wa tatu, au Uislamu katika siku za mwisho; nayo kuingia kwa ushindi kwa Kristo kulitanguliwa na kufunguliwa kwa punda.

Ubuhanuzi bugaragaza ko kubohorwa kw’indogobe kuranga intangiriro yo kwinjira k’Umwami mu buryo bw’intsinzi, ari ko Gutaka kwa Saa Sita z’Ijoro. Ubuhanuzi bwa Bibiliya bugomba gukoreshwa mu minsi y’imperuka ku bwami bwa gatandatu bwo mu buhanuzi bwa Bibiliya—inyamaswa y’isi, Leta Zunze Ubumwe za Amerika. Islamu izatera Leta Zunze Ubumwe za Amerika, nk’uko yabikoze ku wa 9/11, bityo ikaranga intangiriro yo kwamamaza Gutaka kwa Saa Sita z’Ijoro binyuze ku gitero gikomeye Islamu igabye kuri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, kandi ikaranga n’iherezo ry’ikorwa ry’itangazwa rya Gutaka kwa Saa Sita z’Ijoro binyuze ku kindi gitero gikomeye Islamu izagaba kuri Leta Zunze Ubumwe za Amerika, kuko Yesu iteka agaragaza iherezo ry’ikintu akoresheje intangiriro y’ikintu.

Pendekoste’ ñahtâi, nda loam cwaih thoiq ñahtâi mhuh; loam cwaih thoiq mhuh, Midnight Cry ñahtâi hleam-phoat taq taq lawga maw. Millerite hkrong hlyi kaq, October 22, 1844 ni hta thoh khah law wa ai shaloi Midnight Cry gaw ngut ve se; hpang jahtum nhtoi hte Sunday law hta thoh khah law wa ai shaloi mung, anhte hteq hlyi hta gaw ngut ve ai. Pendekoste’ hta Peter gaw Joel ê ñahtâi hkaw dan ai; hkala, Pendekoste’ gaw Midnight Cry ê omega ngutding rai nga ai majaw, Midnight Cry ê alpha hpang chyai Peter gaw, myihto hkrum hte seng ai hkrit-kaja ai hpe, Joel ê ñahtâi mung hkaw dan nga ra ai. Midnight Cry hta Peter gaw Acts laika bung ni 2 hta, third hour hta upper room hkan e nga ai; dai ni shawng hta e, ninth hour du ai shaloi, temple hta Joel ê ñahtâi hpe hkaw dan nga ai.

Petero ni ikimenyetso c’abahumbi ijana na mirongo ine na bane kuri Pentekote, ari ryo herezo ry’Induru yo mu Gicugu, kandi ni na we kimenyetso c’abahumbi ijana na mirongo ine na bane ku ntango y’Induru yo mu Gicugu. Gushirwako ikidodo no guhagurutsa abo bahumbi ijana na mirongo ine na bane bitangura igihe indogoba ibohorwa, igihe Ubusilamu butera. Igihe aba Millerite bava mu nama y’ikorwa ry’i Exeter, bitwaje ubutumwa nk’umuraba ukomeye w’ikiyaga,

kandi mu buryo bw'ikigereranyo bagereranya abo bahumbi ijana na mirongo ine na bane bazosubiramwo ico kintu bacyeko.

Ο χρήσις αὕτη γίνεται σοβαρώτερα, ὅταν ἀναγνωρίσης ὅτι ὁ Πέτρος ἀντιπροσωπεύει ἐκείνους οἵτινες κηρύττουσι τὸ ἄγγελμα τῆς Κραυγῆς τοῦ Μεσονυκτίου κατὰ τὸ λίκμιον καὶ τὴν τρίτην δοκιμασίαν τῆς Πεντηκοστιανῆς περιόδου. Ἡ τρίτη ὥρα διὰ τὸν Πέτρον ἐν τῇ Πεντηκοστῇ τὸν τοποθετεῖ ἐν τῷ ὑπερώῳ, καὶ τὸ ὑπερῶν εἶναι ἐπίσης αἱ δέκα ἡμέραι πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς. Ἡ δευτέρα δοκιμασία τῆς Πεντηκοστιανῆς περιόδου εἶναι ἡ τριακονθήμερος δοκιμασία τοῦ ναοῦ, ἥτις ἀκολουθεῖ τὴν θεμελιώδη δοκιμασίαν. Ἡ δευτέρα δοκιμασία τοῦ ναοῦ ἀπαιτεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ εἰσέλθωσι διὰ πίστεως εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, ὅπου αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐξαλείφονται καὶ ὅπου κάθηνται διὰ πίστεως μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ὁ Πέτρος ἤρχισε τὸ κήρυγμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰωήλ κατὰ τὴν τρίτην ὥραν ἐν τῷ ὑπερώῳ, εἶτα κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν ἦτο ἐν τῷ ναῷ.

Lelo Petro, ha yimile ni va khume na un'we, a tlakusa rito ra yena, a ku eka vona: Vavanuna va Yudiya, na hinkwenu n'wina mi akeke eYerusalem, leswi a swi tiveke eka n'wina, mi tlhela mi yingisa marito ya mina; hikuva lava a va xilanga, hilaha mi ehleketaka hakona, hikuva i nkarhi wa vunharhu bya siku ntsena. Kambe leswi hi swona leswi swi vuriweke hi muprofeta Yuwele. ... Kutani Petro na Yohane va tlhandluka swin'we va ya etempeleni hi nkarhi wa xikhongelo, ku ri nkarhi wa vunhungu. Mintirho 2:14–16; 3:1.

یہوہناتسہ و نیشان و ندرم. درم ادمہیؤن یتہعاس ہل وہی و، ارد چاخ ہل ادمہیؤس یتہعاس یتاک ہل حیسم ڈۆر اجنہپ وہب تسہد، ناکہرمب وون یژۆر، مہیؤس یواگنہہ. واگنہہ یس مب ہی اگیڑ یہناشین کہی وہی و مہیؤس یتہعاس، ادتسؤکی یتنہپ یزرمو یافلہی ہل. نیتد ییاتؤک ادتسؤکی یتنہپ ہل مک تاکہد ہل و ووب وودن یز ادمہیؤس یتہعاس ہل حیسم ہکنوچ، نددہناشین راید یکہی یزاوایج مہیؤن یتہعاس ہل ادمہیؤن یتہعاس ہل و ووب مہرمس یرووڑ ہل ادمہیؤس یتہعاس ہل سؤرتہپ. ووبدرم ادمہیؤن یتہعاس ووب اداگتسرمپ.

Kipindi cha Kipentekoste cha siku hamsini takatifu katika wakati wa Kristo kilikuwa kipindi kitakatifu cha kinabii kilichounganishwa moja kwa moja na unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu. Kilihusiana hasa na juma la mwisho la miaka mia nne na tisini kwa taifa la Wayahudi katika Danieli tisa. Juma hilo takatifu, ambamo Kristo alilithibitisha agano, liligawanywa katika vipindi viwili vilivyo sawa vya siku 1,260 za kinabii. Kiini cha juma hilo kilikuwa msalaba. Msalaba hutambulisha saa ya tatu na saa ya tisa, naye Petro katika Pentekoste hufanya vivyo hivyo. Katika mwaka wa 34, mwisho wa juma hilo hilo takatifu, wakati Kornelio alipotuma mtu amwite Petro kutoka Kaisaria Maritima, ilikuwa saa ya tisa.

Mundu moko azalaki na Kaisaria, na nkombo Korneyo, mokonzi ya basoda nkama moko ya etuluku oyo babengaka Etuluku ya Baebele ya Italiya. Azalaki moto ya Nzambe mpe moto oyo azalaki kobanga Nzambe elongo na ndako na ye mobimba; azalaki kopesa bato makabo mingi ya mawa, mpe azalaki kobondela Nzambe ntango nyonso. Na emonaneli moko, polele-polele pene na ngonga ya libwa ya mokolo, amonaki mwanje ya Nzambe koya epai na ye mpe koloba na ye ete: “Korneyo.” Mpe tango atalaki ye, abangaki mpe alobaki ete: “Ezali nini, Nkolo?” Mpe alobaki na ye ete: “Mabondeli na yo mpe makabo na yo ya mawa emati liboso ya Nzambe lokola ekaniseli. Sikoyo tinda bato na Yopa, mpe benga Simona moko, oyo babengaka lisusu

Petelo.” Misala 10:1–5.

Eijo lyaalo, Petelo aende pa mutwe wa nzubo kukomba peeshi ye tandi lya kasanumwe.

翌日、彼らが旅を続けて町に近づいたころ、ペテロは第六時ごろ祈るために屋上に上った。すると彼は非常に空腹を覚え、何か食べたいと思った。しかし人々が食事の支度をしている間に、彼は恍惚状態に陥り、天が開けて、ある器が自分のところへ降りて来るのを見た。それは四隅をつないだ大きな敷布のようなもので、地上に降ろされていた。その中には、地のあらゆる四つ足の獣、野の獣、這うもの、空の鳥が入っていた。すると彼に、「立ちなさい、ペテロよ。ほふって食べなさい」という声があった。しかしペテロは言った、「主よ、とんでもないことです。わたしはまだ一度も、俗なるもの、また汚れたものを食べたことはありません」。するとその声が再び二度目に彼にあった、「神がきよめたものを、あなたが俗なものと呼んではならない」。このことが三度あって、その器は再び天に引き上げられた。使徒行伝10:9–16.

Ukuhamagarirwa kwa Petero kuza i Kesariya ni ku isaha ya cyenda, igihe marayika aza kuvugana na Koruneliyo. Koruneliyo ahagarariye abandi bana b’Imana bahamagarwa gusohoka i Babuloni ku itegeko ryo ku Cyumweru. Marayika uza ku itegeko ryo ku Cyumweru ni ijwi rya kabiri ryo mu Byahishuwe cumi n’umunani, rihamagarira abakiri i Babuloni guhunga. Petero ni ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, kandi Koruneliyo ni abakozi b’isaha ya cumi n’imwe, bahagararirwa kuri Petero nk’inyamaswa zihumanye. Isano riri hagati ya Petero na Koruneliyo ni isano ryo mu Byahishuwe birindwi, aho ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bigaragazwa bifatanijwe n’imbaga y’abantu benshi. Petero yategetswe incuro eshatu guhaguruka, kubaga no kurya. Nk’ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, umuhamagaro uturutse kuri Koruneliyo ni ho ibendera ritegekwa guhagurukira.

Kornelio yuku Kaisaria Maritima, e vata ni vakatokai talega me Kaisaria mai na wasawasa. E vakatakila vei keda na Vakatakila tinikavitu ni “na wai” “era sa tamata, kei na lewe vuqa, kei na veimatanitu, kei na duivosavosa.” Na wai sai ira ko ira era tiko ena taudaku ni lotu ni Kalou, ka ena Vakatakila, vaka talega ena raivotu i Pita me baleta na manumanu duka, na naba va e matataka na vuravura taucoko. E va na veimataqali manumanu ena raivotu i Pita, ka era sobu mai ena dua na ilavelave ka tauri tu ena ona tutu va. Na veiwekani i Pita kei Kornelio e matataka talega o Noa kei na manumanu era curu ki waqa levu.

Petro alikuwa Yopa, ambalo maana yake ni “angavu na zuri,” kwa maana, kama ishara ya wale mia moja arobaini na nne elfu, Petro ndiye bendera angavu na nzuri kwa Mataifa. Saa ya tisa, Mataifa huamshwa kwa bendera ambayo Dada White huitambulisha kuwa ni Sabato, sheria ya Mungu, ujumbe wa malaika wa tatu, na wamisionari ulimwenguni kote wanaoubeba ujumbe wa siku za mwisho. Kornelio aliamshwa kwa bendera hiyo wakati malaika alipofika saa ya tisa katika Kaisaria kando ya bahari. Ujumbe katika sheria ya Jumapili ya Pentekoste ndipo huenda ulimwenguni—baharini.

Ukukuzibwa kwa bendera nako kunawakilishwa kuwa nyumba ya Bwana imekuzwa juu ya milima; naye Petro alikuwa akiomba juu ya dari ya mji mzuri, wenye kung’aa, wa Yopa, saa ya sita, muda mfupi tu kabla ya sheria ya Jumapili ya saa ya tisa. Wale mia moja arobaini na nne elfu

watakapotiwa muhuri, hali za mtafaruku uliomo ulimwenguni zitawavuta watoto wengine wa Mungu ambao wangali katika Babeli kuutafuta nuru. Wanaongozwa kumpata Petro juu ya dari ya nyumba katika Yopa.

Pita pi eza na Kesalia Filipi na Mataio zomi na motoba. Kesalia Filipi, na moboko ya Ngomba Heremona, ezalaki na nkombo moko na Kesalia oyo ezali pembeni ya mbu, kasi ezalaki na bokeseni ya polele, mpo ete engumba moko ezalaki likoló ya mabele mpe mosusu likoló ya mbu. Kobakama na ekulusu ya Klisto na ngonga ya misato mpe kufa na Ye na ngonga ya libwa, emonisi bokeseni ya polele kati na bomoi mpe kufa. Pita na mokolo ya Pantekote, na ngonga ya misato mpe ya libwa, amonisi bokeseni ya polele longwa na eteni ya likoló kino na tempelo. Kesalia na mabele to Kesalia na mbu ezali komonisa bokeseni ya esakweli oyo esengami ya ngonga ya misato mpe ya libwa, kasi ezali na te botangi ya semba ya ngonga ya misato ntango Pita azalaki na Kesalia Filipi. Na litatoli ya bato mibale to misato likambo elendisami; mpe na ngonga ya misato mpe ya libwa ya ekulusu, lokola mpe na mokolo ya Pantekote, bililingi nyonso mibale emonisami na moto moko kaka, ezala Klisto na bomoi to na kati ya lilita, to Pita na eteni ya likoló to na tempelo.

གུ་སར་ཡ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དྲ་གསུམ་པའི་ཆུ་ཚོད་དང་དགྲ་པའི་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་དཔང་བསྟོད་གསུམ་པ་དེས། གནས་སྐབས་གཉིས་ཀར་ཤོ་ཉིད་གཙོ་བོའི་མི་སྣར་ངོས་འཛིན་བྱེད་དོ།
དེ་ཡང་ཤོན་ཏེ་གཞིན་དུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཐོག་མར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་། དུས་ཚོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་མར་ཤོ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ།
གསུམ་པའི་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ལྷན་པའི་མི་སྣ་དེ་ཉིད་དགྲ་པའི་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཨ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པས།
དེས་གུ་སར་ཡ་མི་ལེ་བའི་ནི་གུ་སར་ཡ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་པའི་དཔང་པོ་གཅིག་བྱེད་དོ། དཔང་པོ་གཉིས་པ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ཀའི་མིང་གཅིག་པ་ཡིན་པས།
གཙོ་བོའི་མི་སྣའི་མིང་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མིང་ཡང་གཅིག་པ་ཡིན། དཔང་པོ་གསུམ་པ་ནི་ས་དང་རྩ་མཚོའི་བསྐྱར་བ་ཡིན། ཤོ་ཉིད་གུ་སར་ཡ་མི་ལེ་བའི་ཐུ་ཡོད་པའི་ཆོ།
དེ་ནི་གསུམ་པའི་ཆུ་ཚོད་ཡིན། འདི་ནས་འཕྲིན་དོན་དེ་དེ་བས་ཀྱང་ཆབས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ནོ།

اهموره مألءب؛ نىمكىد ممئى هىموهئى شموهئى مك، موهزى ىر نىهخب كهى وان نامهل لءمهل راش وود متسءءراك
حىسم ىتهىاش مءب نءس مءتشپ مءب هىمون انئىمءراك مءب وهئى وان نىهءمء شىمءهىؤن و مءهىئس ىرئىمءءاك
و مءهىئس ىرئىمءءاك؛ موهكئى لئىهئىئس وهئى ىنءس خكهى مءب .ءسؤكىءنءب لء سؤرءءب و چاخ رءسل
لء مءهىئس ىرئىمءءاك ممئىئس—ءسؤكىءنءب لء سؤرءءب ىمءهىؤن و مءهىئس ىرئىمءءاك، حىسم مءهىؤن
رءسل مءئىءبء هئىنئىبشئىپ ىكىؤؤل وهئى نامءه .نئىنئىرزمءءء ىپىلىف ىهئىرءسئىف
ىهئىرءسئىف لء سؤرءءب نءشءب و ،مءشءش ىرئىمءءاك لء سؤرءءب ،مءهىؤن ىرئىمءءاك لء سؤىلىنئىرؤك
مءهىئس ىرئىمءءاك لء ىپىلىف.

Peter ali kwenye alama zote tatu za wakati; Kornelio alikuwa pamoja na Peter katika saa ya sita na ya tisa, lakini hakuwa katika saa ya tatu huko Kaisaria Filipi. Mstari huo umefungamanishwa pamoja, kwa maana kila hatua ni ama saa ya tatu, ya sita, na ya tisa mtawalia, kutoka Kaisaria Filipi, hadi Yafa, hadi Kaisaria Maritima. Kaisaria zote mbili zilikuwa na mizizi yake ya kitamaduni iliyunganishwa na Ugiriki na Roma; lakini utofauti wa Kaisaria Filipi ulikuwa ni kuwa mfano halisi wa upagani wa mbali na wa kifumbo, na Kaisaria ya baharini ilikuwa kitovu cha biashara na utawala, ikichanganya utamaduni wa Kiyunani na uongozi wa Kirumi. Kaisaria Filipi ilikuwa ishara ya hila za kanisa, na Kaisaria Maritima ya hila za dola.

Ku mutindo wa Kaisaria ku ya Kaisaria, Yopa ni hatua ya kati ya hatua tatu. Hatua hizo tatu zinaonyeshwa na saa ya tatu, ya sita, na ya tisa. Kaisaria ya baharini katika saa ya tisa ni sheria ya Jumapili wakati injili inakwenda kwa Mataifa. Saa tatu kabla ya hapo, katika saa ya sita, Petro yuko Yopa, mji wenye uangavu na kung'aa. Saa tatu kabla ya hiyo, Petro yuko katika sikukuu ya

Baragumu katika saa ya tatu. Kutoka Kaisaria hadi Kaisaria ni kipindi cha Kilio cha Usiku wa Manane. Petro anawakilisha wale wanaotangaza Kilio cha Usiku wa Manane tangu mwanzo hata mwisho, kwa maana Yesu daima huupatanisha mwanzo na mwisho. Kilio cha Usiku wa Manane huanza kwa punda kufunguliwa katika alama ya njia ya sikukuu ya baragumu, ambapo Petro anatangaza ujumbe wa Yoeli.

Petro ezali na elembo ya nzela ya matambe misato ya feti ya bakelelo, elandi na komata na likoló, mpe na nsima kosambisama. Na elembo wana ya nzela, na Matai zomi na motoba, likambo etombolami mpo na koyeba nani Klisto azalaki. Kombo ya Petro ebongwanisami, mpe Klisto alobi ete ezali likoló ya Libanga oyo nde Akotonga lingomba na Ye. Libanga oyo tempelo etongami likoló na yango ezali moboko, mpe Petro na Kaisaria Filipi azali nsango ya anzelu ya liboso, oyo ezali nsango ya moboko. Ntango Petro akómi na litambe oyo elandi, na Jopa, amati likoló ndenge moko na Klisto na nsuka ya mikolo ntuku minei ya mateya ya miso na miso. Komata na likoló ezali mpe likanisi ya kokokana na ekulusu, elembo ya liboso ya lisolo ya lobiko; mpe ekulusu ekabolami na biteni mibale, elongo na miyibi mibale, kopasuka ya rido kino na Esika Eleki Bosantu, mpe molili ná bangonga.

و. مهیؤن یرئمژتاک اته تاه ادمکهکاخ وومه رسهب یکیرات هومشش یرئمژتاک مل اتسیئ
امل، یلیئ، یلیئ: یتو و درک یراواه زرهب یکنگنمد هب اس یع، مهیؤن یرئمژتاک یهکیزن
27:45، 46. اتمم؟ هووتشئهیج هب تنم یچؤب، نم یادوخ، نم یادوخ: هتاو؟ ینانتق هب هس

Ku Jopa, saa ya sita, Petro yuko katika hatua ya kinabii ya mgawanyiko, kati ya waliopotea na waliookolewa, kati ya nuru na giza, na kati ya mwanzo na mwisho wa Kilio cha Usiku wa Manane. Mgawanyiko huo unasisitiza mpito wa vuguvugu la Walaodekia la wale mia moja arobaini na nne elfu kwenda kwa vuguvugu la Wafiladelfia la wale mia moja arobaini na nne elfu. Unaonyesha kukataliwa kabisa kwa kanisa la Waadventista Wasabato la Walaodekia. Mlango huo uliofungwa wa hukumu, unaowakilishwa na siku ya Upatanisho, huja siku tano kabla ya sheria ya Jumapili ya Kipentekoste. Hukumu hiyo inatanguliwa na kupaa, na kabla ya hilo, ujumbe wa tarumbeta. Hatua hizo tatu zinawakilisha alama ya njia ambapo muhuri wa Mungu unagongwa, na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane unatangazwa na kanisa lenye ushindi kwa wale wanaowakilishwa na Kornelio.

Peter atangaza ujumbe katika Pentekoste, na Pentekoste huashiria mwisho wa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Kwa hiyo, kwa ulazima wa kinabii, Peter pia atangaza ujumbe huo mwanzoni mwa kipindi cha Kilio cha Usiku wa Manane. Mwanzo daima huonyesha mwisho. Ujumbe wa Peter wa Kilio cha Usiku wa Manane hupeva nguvu wakati punda wa Uislamu anapofunguliwa, na kuishambulia Marekani, kama afanyavyo tena katika sheria ya Jumapili. Peter akitangaza ujumbe huo saa ya tatu na saa ya tisa ya Pentekoste huutambulisha mwanzo na mwisho wa Kilio cha Usiku wa Manane.

En la línea que estamos considerando, los cuarenta días que terminan en la ascensión de Cristo también dan comienzo a los diez días en el aposento alto. Cinco días dentro de los diez días, el día de la expiación identifica que los pecados de Israel han sido borrados y la iglesia se ha preparado. Era la hora tercera cuando Pedro estaba en el aposento alto en Pentecostés. A la hora novena de la

ley dominical, el mensaje cambia de la medianoche al fuerte clamor.

Piti naa jwo Sauti ya Usiku wa manane kwa Petero hutokea wakati yeye yuko katika saa ya tatu. Ujumbe huo huwekwa alama na sikukuu ya tarumbeta, wakati punda hufunguliwa, na kwa Kaisaria Filipi; nayo Kaisaria Filipi pia ni Paniumi. Paniumi huwakilishwa katika aya ya kumi na tatu hadi kumi na tano ya Danieli kumi na moja. Petro hatambui tu shambulio la Kiislamu dhidi ya Marekani wakati punda anapofunguliwa mwanzoni mwa kutangazwa kwa Sauti ya Usiku wa manane, bali Petro wakati huohuo yuko katika vita vya Paniumi vinavyoongoza kwenye sheria ya Jumapili. Vita vya Paniumi ni tukio sambamba na shambulio la Kiislamu dhidi ya Marekani.

Tukokoleranga maneno haya katika makala inayofuata.